

РЕШЕНИЕ

№ 4796

гр. София, 09.07.2019 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 18.04.2019 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Евгения Стоичкова, като разгледа дело номер **12127** по описа за **2018** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Подадена е жалба от Л. А. Ч., с ЕГН [ЕГН] от [населено място] -1113, [улица], вх.В, ап.4 срещу Решение № 2153 -21-3-5 /25.10.2018г ,на Директора на ТП на НОИ С. – град , с което е отхвърлена жалбата ѝ с вх. №1012-21-1327/17.10.2018г. срещу Разпореждане №370113/73 от 18.09.2018г. на Ръководител Пенсионно осигуряване "ПО", с което е отказано да бъде изменена добавката ѝ по чл.84 от КСО. Сочи се нарушение на материалния и процесуални закон ,изразяващи се в неоснователно приложение на чл.84 от КСО във вр. с чл.68 от КЗОО / отм./ ,каквото не била заявявала и неправомерно изменение на размера на личната пенсия на нейния наследодател,което рефлектирало върху размера на исканата от нея наследствена пенсия . Намира акта за немотивиран в нарушение на чл. 59 ал.2 т.4 от АПК,тъй като не било ясно как е превърнат осигурителния стаж на нейния съпруг от първа категория - 27 г. 04 м. 22 д. в посочените в разпореждането 36 г. 05 м. 15 д. и счита че едва след правилното превръщане на осигурителния стаж на П. Ч. може да бъде извършена преценка кой е по-благоприятния вариант за отпускане на наследствена пенсия. Настоява ,че не е събрана достатъчно информация, включително и секретна такава от адм.орган ,тъй като вероятно съпругът ѝ е бил „служител на разузнаването ангажиран в операции в чужбина - под двойно прикритие". Прави искане за отмяна на оспореното Решение № 2153 -21-3-5 /25.10.2018г , респ. на Разпореждане №370113/73 от 18.09.2018г. на Ръководител Пенсионно осигуряване "ПО", с което е отказано да бъде изменена добавката ѝ по чл.84 от КСО и връщане на

преписката на адм.орган за ново произнасяне , при спазване на задължителните указания , които ще даде съдът по правилното прилагане на закона.

В съд.заседание жалбоподателката се представлява от адв. К. , която поддържа искането си за отмяна на оспореното решение и за събиране на секретна информация ,считайки ,че същата е съществена при определяне на размера на личната пенсия на починалия съпруг на жалбоподателката . Представила е писмени бележки ,с подробни аргументи за основателност на жалбата .

Ответника се представлява от юриск. П. ,който оспорва жалбата и твърди ,че същата е неоснователна. Излага доводи - идентични с мотивите на решението на директора на ТП на НОИ С. –град в писмени бележки от 19.04.2019г .

Административен съд София-град ,като разгледа доказателствата по делото , административната преписка,становището на страните изразено в съд.заседание и в писмени бележки ,както и заключението на вещото лице по назначената по делото съдебно - икономическа експертиза намира за установено следното :

Със Заявление -бланка образец П-4 за изплащане на добавка по чл.84 от КСО /стр.60 от делото / , Л. Ч. прави искане за отпускане на наследствена пенсия от починалия ѝ съпруг, П. А. Ч., като към него е приложила изискуемите документи, визирани в чл.4 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/, в т.ч. и удостоверение за наследници.Изрично е посочила / ръкописния текст/ ,че се отказва от личната си пенсия и желае да получава 50% от пенсията на починалия си съпруг ,посочила е че не е сключвала др.граждански брак,както и че получава лична пенсия за стаж.

Не е ясно защо административния орган приема това заявление с поставянето на два входящи номера : № 2116-21-2946 от 18.06.2018 г. и № 2116-21-2993 от 18.06.2018 г. ,но въз основа на същото се издава Разпореждане №[ЕГН]/1 от 04.07.2018 г. / стр. 69-70 от делото / , с което на жалбоподателката е отпусната наследствена пенсия , считано от 01.07.2018 г. на основание чл.82, ал.2 от КСО в размер на 257.79лв / 50% от 515.58лв -изменената с разпореждане от 02.07.2018г лична пенсия на П. Ч./ .

Предвид забраната на чл.101 ал.1 от КСО за кумулиране на лична пенсия за ОСВ и наследствена пенсия и на осн.чл.95 ал.4 от КСО , в същото разпореждане пенсионния орган е спрял наследствената пенсия /като по неблагоприятна като размер от нейната лична пенсия за ОСВ + "вдовишка надбавка по чл.84 от КСО/ и е определил жалбоподателката да получава пенсия в размер на 344.23лв -лична пенсия за осигурителен стаж и възраст и надбавка по чл.84 от КСО

Това разпореждане е влязло в законна сила ,тъй като няма данни за обратното . Приложено е извлечение от сметка от банка "ДСК" / стр.68 от делото / от което е видно ,че жалбоподателката е получавала за м.08 и 09.2018г пенсия в размер на 344.23лв / определен с Разпореждане №[ЕГН]/1 от 04.07.2018 г. /

Съгласно чл. 82, ал. 2 от КСО преживелият съпруг има право на наследствена пенсия 5 години по-рано от възрастта му по чл. 68, ал. 1 или преди тази възраст, ако е неработоспособен. В конкретния случай към датата на подаване на заявлението - 18.06.2018 г., жалбоподателката получава лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по условията на чл.68, ал. 2 от КСО, от което безспорно се потвърждава обстоятелството, че е налице изпълнение на изискуемото условие, съгласно посочената норма.

Спора се свежда до това ,дали правилно е определен размера на надбавката по чл.84 от КСО и съотв.има ли основание за нейното изменение.

Размерът на наследствената пенсия се определя съгласно чл. 81, ал. 1, т. 1 от КСО,

според който същият е процент от полагащата се лична пенсия на починалото лице, като при един наследник, както е в разглеждания случай, този процент е 50 на сто.

Твърди се в оспореното решение , че с оглед определяне на размера на надбавката по чл.84 от КСО ,която следва да получава жалбоподателката, ръководителя на „ПО“ С.-град е извършил проверка на пенсионното досие на наследодателя на жалбоподателката , при което е установено, че е зачетен грешно осигурителния му стаж с разпореждане с №[ЕГН]/03.07.2000 г. на ръководител „ПО“.

Постановено е Разпореждане №[ЕГН]/2 от 02.07.2018 г. на ръководител „ПО“ / стр. 53 и сл. от делото / , с което е поправено, считано от 01.01.2000 г. разпореждане №[ЕГН]/03.07.2000 г. / стр.27 от делото / и всички последващи относно осигурителния стаж и изменена личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на П. А. Ч. от 01.01.2000 г. до 30.06.2018 г. по чл.99, ал.1, т.2, буква „д“ от КСО. Постановено е прекратяването ѝ от 30.06.2018 г. на основание чл.96, ал.1, т.1 от КСО и надвзетата пенсия да не се събира на основание чл. 114, ал. 2 от КСО,като добросъвестно получена от последния .

Тук следва да се отбележи ,че липсват каквито и да било доказателства за проведена процедура за поправка на очевидна фактическа грешка, съгласно нормата на чл. 62 ал.2 от АПК / ако действително се твърди , както е посочено в решение№[ЕГН]/2 от 02.07.2018 г. на ръководител, ПО" ,че се поправя предходно / ,а именно да е съобщено на заинтересованите лица за предстоящата поправка ,да е взето предвид тяхното становище и да им е дадена реална възможност да обжалват същото,което в настоящият случай е невъзможно предвид смъртта на адресата на акта.

От така определения размер с Разпореждане №[ЕГН]/2 от 02.07.2018г на личната пенсия за ОСВ на П. А. Ч. е отпусната наследствена пенсия за осигурителен стаж и възраст на Л. П. с Разпореждане №[ЕГН]/1 от 04.07.2018 г., , считано от 01.07.2018 г. на основание чл.82, ал.2 от КСО.

Отпусната е също добавка от лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на П. А. Ч., считано от 01.07.2018 г. на основание чл.84 от КСО. На основание чл.95, ал.1, т.4 от КСО е спряна наследствената пенсия за осигурителен стаж и възраст и постановено изплащане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст и добавка по чл.84 от КСО от лична пенсия за осигурителен стаж и възраст в дължимия размер като по-благоприятни по размер.

На 13.09.2018 г. от страна Л. Ч. е депозирана молба вх.№1023-21-2331/13.09.2018 г. ,в която се твърди, че е получила разпореждане за начисляване на нова пенсия, несъответстваща с тази която е поискала със заявлението си. Прави искане да бъде правилно изчислена пенсията ѝ и възстановена разликата от удържаните суми.

По повод на молбата ѝ / приета от органа ,като ново заявление за изменение на размера на надбавката по чл.84 от КСО е постановено разпореждане №370113/73 от 18.09.2018 г. на ръководител „ПО“ , с което е отказано да бъде изменена отпуснатата ѝ добавка по чл.84 от КСО.Същото е потвърдено с Решение № 2153 -21-3-5 /25.10.2018г ,на Директора на ТП на НОИ С. – град,предмет на оспорване пред настоящият състав съгласно чл.118 ал.2 от КСО .

За да откаже изменение на добавката по чл.84 от КСО , Директора на ТП на НОИ С. – град се е позовал на допусната техническа грешка в постановено разпореждане №[ЕГН]/03.07.2000 г. на Ръководител "ПО", установена в хода на инициираното от Ч. пенсионно производство по отпускане на наследствена пенсия от нейния съпруг.

Било установено , че при преизчисление на пенсията на П. Ч., обективизирано в горепосоченото разпореждане от 03.07.2000г е грешно подаден осигурителен стаж от първа категория труд в размер на 27 години 04 месеца и 22 дни, превърнат съгласно чл.104 от КЗОО в трета категория общо в размер на 82 години 01 месеца 12 дни със сумиране на реално положен от жалбоподателя от трета категория в размер на 36 години 05 месеца и 15 дни.

Сочи се в оспореното пред настоящата инстанция решение , че житейски нелогично се явява обстоятелството П. Ч. да е придобил осигурителен стаж от 63 години 10 месеца 7 дни (27 г. 4 м. 22 д. + 36 г. 5 м. 15 д.), при положение че към дата на депозираното заявление е на възраст 61 години 04 месеца и 15 дни, както и че не са представени писмени доказателства обосноваващи зачитане на осигурителен стаж от първа категория в размер на 27 години 04 месеца и 22 дни.

Прието е , че правилно с разпореждане №[ЕГН]/2 от 02.07.2018 г. на Ръководител "ПО" в рамките на компетентността му, допуснатата грешка е отстранена и на основание чл.99, ал.1, т.2, буква „д" от КСО личната пенсия за осигурителен стаж и възраст на П. Ч. е правилно изменена, считано от 01.01.2000 г. - дата на извършването ѝ - при правилен осигурителен стаж от III категория труд 36 години 05 месеца и 15 дни. С последното определения размер на пенсия за осигурителен стаж и възраст с правилно въведеният осигурителен стаж е осъвременен и преизчислен съобразно извършените осъвременявания и определен към последното извършено преизчисляване от 01.07.2017 г. в размер на 496,70 лева.

Поради допуснатата техническа грешка от действия на длъжностното лице по подаване на данни за електронна обработка при преизчисляване на пенсията на лицето с разпореждането от 03.07.2000 г., което не е по вина на П. Ч. / получавал е през годините по-висок от следващият му се размер на пенсия/ , в разпореждане №[ЕГН]/2 от 02.07.2018 г. на Ръководител "ПО" пенсионният орган е постановено ,че надвзетата сума за пенсия не следва да се събира от пенсионера на основание чл. 114, ал.2 от КСО, тъй като е добросъвестно получена .

Гореизложената фактическа обстановка навежда на следните правни изводи:

Нормата на чл. 81 от КСО регламентира изключение от правилото ,че правото на пенсия / за ИВС ; за инвалидност поради общо заболяване и и т.н/ е лично право ,което се погасява със смъртта на субекта на това право.

Разпоредбата на чл. 81 и чл.84, ал. 1 КСО се намира в раздел III на КСО - "Наследствени пенсии". Последните са "производни" или "вторични пенсии". Те не се дължат за личното участие в осигуровката на лицата, на които тези пенсии се предоставят или заради техния личен принос. Наследниците не ги получават поради участието им в осигурителната схема на лицето, което е починало. То е осигуреното лице. От неговата смърт наследниците му черпят правото на наследствени пенсии.

Наследствените пенсии представляват продължение на личната пенсия на починалото осигурено лице. Това нейно продължение е в лицето на неговите близки, чийто кръг е определен в КСО. За последните наследствените пенсии са придобиване на блага "mortis causa" от лицето, което е било осигурено.

Трябва да се направи разлика между наследствена пенсия и уредената в чл. 84 от КСО "добавка от на пенсията на починалия съпруг". Право да получи последната има само преживелият съпруг, като процентът и е строго фиксиран - 26,5 на сто. За разлика от наследствената пенсия, която при получаване от страна на починалото лице на повече от една пенсия се изчислява на база по-благоприятната по размер (обикновено тази за

осигурителен стаж и възраст), то добавката представлява процентно отношение спрямо сбора на всички получавани от починалото лице пенсии. Важно е да се знае , че така формирана добавката не може да бъде получавана заедно с наследствената пенсия от същия наследодател.

В чл. 84, ал. 1 КСО изрично е записано, че пенсионерът има право на добавка от пенсията или от сбора на пенсиите, които е получавал починалия съпруг. Ето защо наследниците не могат да установяват след смъртта му непризнат осигурителен стаж и в тази връзка какъв би следвало да бъде размерът на пенсията на починалия съпруг. Административните актове, установяващи тези обстоятелства вече не могат да бъдат отменени или изменени , тъй като със смъртта на лицето правото на оспорването им е преклудирано. Поради това неправилно се тълкува от ответника в настоящият процес ,възможността му дадена в хипотезата на чл.99 ал.2 б.„Д“ от КСО ,а именно по своя инициатива да измени или отмени пенсия,която е неправилна определена. С това правомощие органа по пенсионно осигуряване разполага преди пенсията да е прекратена на основание чл.96 ал.1 т.1 от КСО. В случая личната пенсия за ОСВ на П. Ч. е била прекратена считано от 30.06.2018г ,тъй като лицето е починало на 11.06.2018г и е недопустимо нейното изменение след прекратяването ѝ.

Независимо ,че размера на наследствената пенсия и надбавката по чл.84 от КСО са в зависимост от размера на получаваната от наследодателя лична пенсия ,наследниците не могат да упражнят от негово име субективното право на жалба срещу адм.акт ,с който се засягат лични права на наследодателя им т.е те не могат да оспорят изменения размер на пенсията на наследодателя си , след неговата смърт , още по-малко да ангажират доказателства за установяване на това право от негово име.

В този смисъл жалбоподателката Ч. не може да установява размера и категорията на трудовия стаж ,който веднъж е бил признат за такъв от 27 години 04 месеца и 22 дни от първа категория труд от същият този орган , който след 18 години приема ,че е налице „техническа“ грешка ,при въвеждане на стажа в ел.система на ТП на НОИ и безкритично и неаргументирано изменя размера на пенсията ,с което се засягат значително права и законни интереси на починалия пенсионер. Това е така ,защото след като осигуреното лице,обективно не може да изрази воля за оспорването им, то тази воля не може да бъде изразена след смъртта му чрез преживелия го съпруг.

От заключението на вещото лице, назначено и изслушано по делото се установява, че осигурителния стаж на лицето е 36 години 05 месеца и 15 дни при условията на трета категория труд ,който стаж съвпада със стажа посочен в предложението за пенсиониране т.е ако не бъде зачетен процесния период от 27 години 04 месеца и 22 дни , то добавките по чл. 84, ал. 1 КСО са правилно изчислени от органите на НОИ.

Действително липсват доказателства по пенсионната преписка на наследодателя на жалбоподателката за придобит от него стаж от 27 години 04 месеца и 22 дни от първа категория труд ,но също така не се доказва безспорно наличието на "техническа грешка " досежно прибавения "допълнително" стаж към доказания такъв от 36 години 05 месеца и 15 дни. Както беше посочено по-горе поправка на явна фактическа грешка,допусната в съдържанието на индивидуален административен акт , към каквато ни навежда ответника в настоящия процес се извършва в нарочно производство , с участието на страните в административното производство , в което същата е допусната,но такова в случая не е проведено.

Смъртта на наследодателя е юридически факт , който от една страна прекратява правото му на пенсия , а от друга е част от фактическия състав за получава на

наследствена пенсия от лимитивно изброения кръг от наследници респ. на надбавка върху пенсията на преживелия съпруг . В контекста на изложеното изменение на получаваната от починалия пенсионер пенсия / в случая в рамките на 18 години/ е недопустимо ,тъй като същата е била прекратена с неговата смърт и на практика липсва предмет на евентуално изменение по реда на чл.99 от КСО . Невъзможността на осигуреното лице да оспори респ.да докаже къде,как и кога е придобил стажа , лишава органа от възможността дадена му с разпоредбата на чл.99 ал.1 т.2 б."д" от КСО .

От изложеното се стига до извода ,че ответника неправилно и незаконосъобразно е изменил размера на получаваната от наследодателя на жалбоподателката пенсия до неговата смърт ,а от там неправилно и незаконосъобразно е определил размера на надбавката по чл.84 от КСО, която ѝ се дължи.

Това налага да се отмени оспорения адм.акт - Решение № 2153 -21-3-5 /25.10.2018г ,на Директора на ТП на НОИ С. – град и Разпореждане №370113/73 от 18.09.2018г. на Ръководител Пенсионно осигуряване "ПО" и преписката да се върне на адм.органия,със задължителни указания за стриктно приложение на чл. 84 от КСО ,като размера на надбавка се определи в съотв.процент по чл.84 ал.1 т.2 от КСО от получаваната до смъртта на наследодателя ѝ П. Ч. пенсия.

Жалбоподателката изрично е заявила ,че е претендира разноски поради което такива не следва да ѝ се присъдят

Водим от горното ,съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153 -21-3-5 /25.10.2018г ,на Директора на ТП на НОИ С. – град , с което е отхвърлена жалбата на Л. А. Ч., с ЕГН [ЕГН] от [населено място] -1113, [улица], вх.В, ап.4 с вх. №1012-21-1327/17.10.2018г. срещу Разпореждане №370113/73 от 18.09.2018г. на Ръководител Пенсионно осигуряване "ПО", с което е отказано да бъде изменена добавката ѝ по чл.84 от КСО.

ВРЪЩА преписката на Ръководителя на Пенсионно осигуряване "ПО" при ТП на НОИ С.-град ,за ново разглеждане при спазване на дадените в мотивите на настоящето решение указания по прилагането на закона

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщението пред ВАС .

СЪДИЯ: